

Sygn. akt II Ca 1151/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 listopada 2014r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu II Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie następującym:

Przewodniczący- Sędzia SO Jarosław Jaroń

Sędzia SO Dorota Stawicka-Moryc (spr.)

Sędzia SO Katarzyna Wręczycka

Protokolant: Elżbieta Biała

po rozpoznaniu w dniu 28 listopada 2014r. we Wrocławiu

na rozprawie

sprawy z powództwa A. K.

przeciwko (...) S.A. w W.

o zapłatę

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu

z dnia 16 kwietnia 2014r.

sygn. akt XIV C 509/12

I. oddala apelację;

II. zasądza od powódki na rzecz strony pozwanej 1200 zł kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt II Ca 1151/14

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 16 kwietnia 2014 r. Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu w punkcie I - zasądził od strony pozwanej (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz powódki A. K. kwotę 22 336,91 zł (dwadzieścia dwa tysiące trzysta trzydzieści sześć złotych dziewięćdziesiąt jeden groszy) wraz z odsetkami ustawowymi licznymi: od kwoty 21 886,91zł za okres od dnia 14 października 2010 roku do dnia zapłaty, od kwoty 450 zł za okres od dnia 15 stycznia 2011 roku do dnia zapłaty; w punkcie II - oddalił dalej idące powództwo oraz w punkcie III -zasądził od strony pozwanej na rzecz powódki kwotę 433,99 zł (czteryście trzydzieści trzy złote dziewięćdziesiąt dziewięć groszy) kosztów procesu.

Powyższe rozstrzygnięcie oparł na następujących ustaleniach faktycznych:

W dniu 26 sierpnia 2010 r. na ulicy (...) we W. doszło do kolizji, w wyniku której został uszkodzony stanowiący własność powódki motocykl marki T. (...) nr rej. (...). Kierujący samochodem marki F. (...) nr rej. (...) J. S., jadący w kierunku lotniska od strony Ż., wyprzedzając rowerzystę, zjechał na lewy pas drogi. Jadący tym pasem z

naprzeciwnik należącym do powódki motocyklem T. (...) nr rej. (...) W. K., aby uniknąć czołowego zderzenia, zjechał na pobocze i przewrócił się. Na miejsce zdarzenia nie zostało wezwane pogotowie ratunkowe ani Policja. J. S. i W. K. spisali oświadczenie dotyczące kolizji. J. S. uznał swoją winę. Sprawca kolizji był w dacie zdarzenia ubezpieczony w zakresie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej (OC) u strony pozwanej. Uszkodzenia motocyklu uniemożliwiały kontynuację jazdy. W. K. odprowadził pojazd na stację benzynową skąd zabrała go wezwana pomoc drogowa. Powódka poniosła koszt przewiezienia pojazdu w kwocie 550 zł. Należący do powódki motocykl marki T. (...) nr rej. (...) został wyprodukowany w 2005 roku. Powódka nie była jego pierwszym właścicielem, kupiła pojazd używany. Mąż powódki wprowadził w motocyklu ulepszenia, pojazd został poddany tuningowi mechanicznemu i optycznemu. W dniu 13 września 2010 r. powódka dokonała zgłoszenia szkody w pojeździe z ubezpieczenia OC u strony pozwanej, która przeprowadziła postępowanie likwidacyjne. Strona pozwana w oparciu o sporządzony przez siebie

kosztorys ofertowy ustaliła koszt naprawy pojazdu na kwotę 2 756zł0gr. Powódka zakwestionowała sporządzoną przez stronę pozwaną kalkulację naprawy, powołując się na wycenę powypadkową sporządzoną przez (...) S.A. w W. i wskazując na podnoszący wartość motocyklu tuning optyczny i techniczny oraz serwisowanie w (...). W toku postępowania likwidacyjnego poszkodowany w kolizji mąż powódki - W. K. złożył oświadczenie zawierające zestawienie uszkodzonych w wyniku zdarzenia akcesoriów motocyklowych i ubrań, w którym wymienił: kask N. (...) o wartości 1 260zł, zestaw głośnomówiący (...) o wartości 790 zł, okulary przeciwsłoneczne (...) o wartości 1 230zł, kombinezon ze skóry o wartości 1 550 zł. Decyzją z dnia 17 listopada 2010 r. strona pozwana przyznała powódce odszkodowanie w łącznej kwocie 4 306zł0gr, w tym koszt naprawy uszkodzonego pojazdu brutto - 2 756zł0gr, koszt transportu pojazdu z miejsca zdarzenia na podstawie przedłożonej faktury VAT -550zł, koszt zniszczonych przedmiotów i odzieży z uwzględnieniem amortyzacji - 1000zł. Jednocześnie strona powodowa poinformowała powódkę, że rozliczenie kosztów naprawy pojazdu w oparciu o zweryfikowany kosztorys warsztatowy może nastąpić po przedstawieniu faktur za naprawę pojazdu wraz z fakturami źródłowymi. Powódka, kwestionując wysokość wypłaconego jej odszkodowania, celem wykazania prawidłowej wysokości poniesionej szkody, zleciła rzeczoznawcy (...) S.A. Oddział W. - M. B. sporządzenie kalkulacji kosztów naprawy pojazdu, ocenę stanu technicznego i określenie wartości rynkowej motocykla. W sporządzonej w systemie (...) kalkulacji naprawy nr (...) z dnia 26 listopada 2011 r. rzeczoznawca ustalił koszt naprawy pojazdu z zastosowaniem potrąceniem ubytku wartości części zamiennych na kwotę 21 323zł01gr netto, zaś z 22% VAT na kwotę 26 014zł07gr, a wartość rynkową pojazdu w stanie sprzed szkody na wrzesień 2010 roku na kwotę 30 000zł. Powódka poniosła koszt sporządzenia prywatnej opinii w kwocie 450zł. Powódka, działając przez pełnomocnika, pismem z dnia 30 grudnia 2010 r. odwołała się od decyzji strony pozwanej z dnia 17 listopada 2010 r., wskazując, że przyznane odszkodowanie w łącznej kwocie 4 306zł0gr nie odpowiada poniesionej przez nią szkocie, a faktyczna szkoda wynosi 31 844zł07gr i obejmuje: koszt naprawy pojazdu brutto w kwocie 26 014zł07gr, stosownie do opinii sporządzonej przez rzeczoznawcę M. B., koszt wykonania opinii przez rzeczoznawcę w kwocie 450zł brutto, stosownie do faktury VAT nr (...) z dnia 26 listopada 2010 r., koszt transportu pojazdu z miejsca zdarzenia w kwocie 550zł brutto, stosownie do faktury VAT nr (...) z dnia 27 sierpnia 2010 r., koszt zniszczonych rzeczy i akcesoriów w łącznej

kwocie 4 830zł brutto, stosownie do oświadczenia użytkownika/pokrzywdzonego w wypadku W. K.. Wobec wypłaty przez stronę pozwaną tytułem odszkodowania kwoty 4 306zł0gr wezwała stronę pozwaną do dopłaty kwoty 27 537zł97gr w terminie 7 dni od doręczenia pisma. W dniu 2 sierpnia 2010 r. A. K., jako sprzedający, zawarła ze szwagrem A. M. prowadzącym pod firmą(...) działalność gospodarczą polegającą na sprzedaży hurtowej i detalicznej samochodów, jako kupującym, przedwstępną warunkową umowę sprzedaży motocykla T. nr ramy (...), rok produkcji 2005, którą strony zobowiązały się zawrzeć przyrzeczoną umowę sprzedaży motocykla w stanie wolnym od jakichkolwiek wad fizycznych i prawnych po wystąpieniu przez kupującego z pisemnym żądaniem sprzedaży motocykla przez sprzedającego w terminie 14 dni od dnia otrzymania pisemnego zawiadomienia, nie wcześniej jednak niż dnia 1 października 2010 r. i nie później niż dnia 31 października 2010 r. (§ 1 i 2 umowy). Strony uzgodniły cenę sprzedaży motocykla na kwotę 48 000zł, przy czym w ramach tej kwoty kupujący przekazał sprzedającemu zadek w wysokości 18 000zł gotówką co sprzedający potwierdził (§ 3 umowy). W § 5 umowy strony postanowiły, że w przypadku rozwiązania zawartej umowy, bez względu na przyczynę i termin tego rozwiązania (z wyłączeniem rozwiązania przez sprzedającego z winy kupującego) oraz w każdym przypadku, kiedy zawarcie umowy sprzedaży

będzie niemożliwe z przyczyn leżących po stronie sprzedającego, sprzedawca zwróci kupującemu wszystkie środki finansowe wpłacone jako zadatek w podwojonej wartości w terminie 7 dni od daty rozwiązania umowy nie później niż do dnia, w którym miałyby zostać zawarta ostateczna umowa sprzedaży. A. M. zamierzał odsprzedać motocykl z zyskiem. Po kolizji do zawarcia umowy przyrzeczonej nie doszło. Umowa nie została w żaden szczególny sposób rozwiązana. A. M. zawiadomił jedynie, że nie jest zainteresowany kupnem pojazdu skoro doszło do jego uszkodzenia. A. M. prowadzący działalność gospodarczą pod firmą (...) wystawił w dniu 5 listopada 2010 r. pokwitowanie wpłaty przez A. K. kwoty 18 000 zł tytułem zwrotu zadatku za motocykl T., a następnie w dniu 6 grudnia 2010 r. kwoty 18 000 zł tytułem zwrotu zadatku cz. II zgodnie z umową motocykl T.. Powódka, reprezentowana przez pełnomocnika, pismem z dnia 26 stycznia 2011 r., powołując się na brak możliwości realizacji umowy zawartej przez nią z A. M. w dniu 2 sierpnia 2010 r. z przyczyn leżących po jej stronie jako sprzedającego na skutek zdarzenia z dnia 26 sierpnia 2010 r., zgłosiła stronie pozwanej dodatkowe roszczenia w łącznej kwocie 36 000 zł obejmującej utracone korzyści wynikające z niemożności realizacji umowy przedwstępnej w kwocie 18

000 zł stanowiącą różnicę między ceną sprzedaży motocykla określoną w umowie przedwstępnej (48 000 zł) a wartością rynkową pojazdu określoną w opinii rzeczoznawcy M. B. (30 000 zł) oraz szkodę w kwocie 18 000 zł wynikającą z konieczności zapłaty przez powódkę podwojonej wartości zadatku uiszczonych przez kupującego. Pismem z dnia 3 lutego 2011 r. powódka, działając przez pełnomocnika, wezwała stronę pozwaną do wypłaty roszczeń wynikających ze szkody komunikacyjnej nr (...) z dnia 26 sierpnia 2010 r. w łącznej kwocie 63 537 zł 97 gr w terminie 7 dni od daty otrzymania wezwania. Strona pozwana pismem z dnia 28 czerwca 2011 r. poinformowała powódkę o zamknięciu procesu likwidacji szkody decyzją odmowy przyjęcia odpowiedzialności gwarancyjnej (...) S.A., wskazując, że na podstawie dokumentacji szkodowej nie można ustalić, kto ponosi winę za zdarzenie, a charakter uszkodzeń motocykla nie wskazuje, by powstały one w przedstawionych okolicznościach, zatem wypłacone odszkodowanie w kwocie 4 306 zł 10 gr podlega zwrotowi na rzecz (...) S.A. i wezwała do zwrotu nienależnie wypłaconego świadczenia. Powódka ostatecznie po naprawie sprzedała motocykl. Koszt naprawy należącego do powódki motocykla marki T. (...) nr rej. (...), przy zastosowaniu średnich stawek za prace mechaniczne, blacharskie i lakiernicze w wysokości 90 zł netto za roboczogodzinę (przywrócenie pojazdu do stanu sprzed zdarzenia mogło zostać przeprowadzone w nieautoryzowanym warsztacie, poza siecią (...)) i zastosowaniu oryginalnych części zamiennych, wynosi 20 199 zł 9 gr netto, 24 643 zł 10 gr brutto (z 22% VAT). Naprawa pojazdu ze względów technicznych była możliwa i ekonomicznie uzasadniona. Wartość rynkowa pojazdu w dniu szkody w stanie jak przed szkodą wynosiła co najmniej 29 200 zł brutto. Powódka nie jest podatnikiem podatku VAT.

Apelacje od powyższego rozstrzygnięcia wywiodła powódka. Zaskarżając wyrok w części oddalającej powództwo co do kwoty 36.000 zł, wniosła o jego zmianę poprzez zasądzenie dodatkowo kwoty 36.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami ustawowymi od dnia 15 lutego 2011 r. do dnia zapłaty, ponad zasądzoną już wyrokiem Sądu I instancji kwotę. Nadto wniosła o zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów procesowych za I i II instancję, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

Zaskarżonemu orzeczeniu zarzuciła naruszenie przepisów postępowania, które miały istotny wpływ na treść wydanego wyroku, a mianowicie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez błędne przekonanie, że materiał dowodowy w sprawie nie pozwala na uznanie, iż powódka zasadnie dochodzi kwoty 36.000 zł tytułem odszkodowania i utraconych korzyści, ponad zasądzoną kwotę 22.336,19 zł, jak również błąd w ustaleniach faktycznych, poprzez

przyjęcie, iż powódka nie poniosła szkody ani nie utraciła korzyści w związku z niedojściem do skutku umowy przedwstępnej kupna sprzedaży motocykla, że brak dojścia do sfinalizowania umowy nie wynika z winy powódki, że powódka nie miała obowiązku zwracać wypłaconej kwoty zadatku w podwojonej wysokości.

W odpowiedzi na apelację, pozwany wniosł o jej oddalenie oraz o zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Odwoławczy zważył co następuje:

Apelacja powódki nie zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd II instancji mając nie tylko uprawnienie, ale wręcz obowiązek rozważenia na nowo całego zebranego w sprawie materiału dokonał jego własnej, samodzielnej i swobodnej oceny, w następstwie czego nie znalazł podstaw do zakwestionowania wydanego w sprawie rozstrzygnięcia. Zakresem rozstrzygnięcia Sądu Odwoławczego - zgodnie z zakresem zaskarżenia - objęte zostało roszczenie o zapłatę odszkodowania w wysokości kwoty 36.000 zł, jaką powódka uiściła A. M. tytułem podwójnego zadatku z uwagi na niewykonanie umowy przedwstępnej sprzedaży motocykla, który uległ uszkodzeniu w wyniku kolizji drogowej. Sąd Rejonowy poczynił ustalenia faktyczne, które Sąd Odwoławczy akceptuje i przyjmuje za własne, wydał też orzeczenie, które poparł poprawną argumentacją. Przeprowadził przy tym niewadliwie postępowanie dowodowe, a zebrany materiał, wbrew wywodom skarżącej, poddał ocenie z zachowaniem granic swobodnej oceny dowodów, zgodnie z zasadą wyrażoną w przepisie art. 233 § 1 k.p.c. Apelująca, podważając w istocie wnioski jakie z ustaleń poczynionych w sprawie na podstawie całego zebranego w niej materiału wyprowadził Sąd I instancji, nie wykazał okoliczności prowadzących do przyjęcia wniosków przeciwnych.

Podkreślenia wymaga, że jakkolwiek strony umowy mogą odmiennie niż w art. 394 k.c. uregulować sytuację, kiedy zadatek podlega zwrotowi, a nawet przyjąć na siebie ryzyko niewykonania umowy niezależnie od okoliczności, to jednak nie powoduje to automatycznie -jakby tego chciała apelująca - rozszerzenia odpowiedzialności odszkodowawczej ubezpieczyciela z tytułu odpowiedzialności cywilnej sprawcy wypadku. W myśl art. 361 § 1 k.c. zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła. Za normalne następstwo danego zdarzenia uważa się taki skutek, który zazwyczaj, w zwykłym porządku rzeczy jest konsekwencją tego zdarzenia. Następstwa „normalne” to następstwa typowe, zwykłe, występujące zazwyczaj. Są to także następstwa oczekiwane w zwykłej kolejności rzeczy, które zawsze lub zazwyczaj z danego faktu wynikają. Jednocześnie występują one, wedle zasad doświadczenia życiowego, jako typowe, a nie będące wynikiem np. szczególnego zbiegu okoliczności. W sytuacjach granicznych rozstrzygające znaczenie będzie mieć sędziowskie poczucie prawne (wyrok SN z dnia 10 kwietnia 2008 r., IV CSK 5/08, LEX nr 371827). W okolicznościach przedmiotowej sprawy, fakt zawarcia ze szwagrem umowy przedwstępnej sprzedaży motocykla za cenę przekraczająca o prawie 20.000 zł jego wartość rynkową (w szczególności, że szwagier zajmuje się handlem samochodami i przedmiotowy motocykl miał odsprzedać z zyskiem), z ustaleniem terminu sprzedaży w okresie po zaistnieniu kolizji drogowej i przyjęciem rygorystycznych warunków na wypadek niewykonania umowy - jest wystarczający dla stwierdzenia, że skutek danego działania w postaci zwrotu zadatku w podwójnej wysokości, a więc w kwocie 36.000 zł, tj. o niemal 7.000 zł wyższej od jego wartości, jest zjawiskiem na tyle odosobnionym i wyjątkowym, że nie mieści się w granicach zwykłego powiązania między przyczyną i skutkiem, a zatem nie jest następstwem normalnym w rozumieniu art. 361 k.c.

Dodatkowo, w ocenie Sądu Odwoławczego niewiarygodne jest, aby powódka dokonała dobrowolnej zapłaty zadatku w podwójnej wysokości (w sytuacji, gdy do uszkodzenia motocykla doszło nie z jej winy oraz przy braku w tym zakresie żądania kupującego) kierując się - jak podaje - wyłącznie chęcią należytego wywiązania się z umowy, a nie zamiarem uzyskania wyższego odszkodowania. Podkreślić jednocześnie należy, że zasadniczą funkcją zadatku jest stymulowanie stron do wykonania umowy, a tego - z uwagi na uszkodzenie pojazdu - A. M. nie dochodził. Zgłoszone przez powódkę żądanie naprawienia szkody jest zatem nieuprawnione, a proponowane przez nią szerokie granice odpowiedzialności odszkodowawczej nie dają się pogodzić ani z realiami ekonomicznymi, ani z poczuciem sprawiedliwości, tym bardziej, że okoliczności sprawy wskazują z dużym prawdopodobieństwem na kreowanie przez powódkę stanu faktycznego na potrzeby niniejszego postępowania.

W kontekście powyższych rozważań, w ocenie Sądu Okręgowego, skarżąca nie wykazała naruszeń, których dopuścić się miał Sąd Rejonowy. Stwierdziwszy to Sąd Odwoławczy nie miał obowiązku ponownego, szczegółowego przytaczania argumentów na rzecz logicznego i zgodnego z zasadami doświadczenia życiowego rozumowania, które było udziałem Sądu Rejonowego, a które Sąd Odwoławczy akceptuje. W tym stanie rzeczy przyjąć należy, iż brak jest wadliwości przy czynieniu ustaleń faktycznych przez Sąd I instancji mogących skutkować nieprawidłową subsumcją prawną. Tym

samym polemika z wyrażonym w uzasadnieniu stanowiskiem tego Sądu oraz przedstawione zarzuty apelacji, w ocenie Sądu Okręgowego nie dają podstaw do uwzględnienia zawartych w nich wniosków.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 385 k.p.c. Sąd Okręgowy orzekł jak w punkcie I sentencji. O kosztach w postępowaniu apelacyjnym orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. i § 6 pkt 5 oraz 12 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu.